

บทที่ ๑
บททั่วไป
คำว่า

สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ปัจจุบันอยู่ในขั้นที่เรียกว่ากำลังพัฒนา ทั้งนี้
เพื่อพยายามเปลี่ยนฐานะจากประเทศกึ่งพัฒนาให้ขึ้นมาเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โครงการต่างๆ
ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนแรกระหว่างเวลา
พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖ - ๒๕๐๘ ซึ่งมีประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้แผนนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๐
ตุลาคม ๒๕๐๓ * และแผนที่สองระหว่างระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔ ซึ่งกำลังจัดทำอยู่
จากการพิจารณาถึงการพัฒนาประเทศตามโครงการดังกล่าว สิ่งหนึ่งที่รัฐบาลได้เน้นถึงความ
สำคัญก็คือ อุตสาหกรรมส่วนเอกชน โดยกล่าวไว้ว่า "นโยบายสำคัญหนึ่งของแผนพัฒนาการ
เศรษฐกิจจึงมุ่งไปในทางส่งเสริมการขยายตัวกิจกรรมและการลงทุนในภาคเอกชน ส่วนรัฐบาล
จะเร่งส่งเสริมและการดำเนินงานที่เป็นพื้นฐานเท่านั้น เพื่อให้กิจการของเอกชนขยายตัวได้
โดยสะดวกในกาลข้างหน้า..."^๒ เพื่อเป็นการวิเคราะห์เชิงเฉพาะตัวให้อีกหนึ่งลงไป
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงจะศึกษาเน้นเฉพาะถึง สถาบันส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชนตามแผน
พัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเท่านั้น เพื่อชี้ให้เห็นว่า การที่รัฐบาลจัดตั้งสถาบันต่าง ๆ เพื่อ
ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมส่วนเอกชน มีประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจมากน้อย
เพียงใด รวมทั้งข้อเสนอนะเพื่อแก้ไข ปรับปรุงอุปสรรค ขอบกพร่องต่าง ๆ อันเกิดหรืออาจจะ
เกิดจากการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถาบันเหล่านั้นด้วย

การที่ศึกษาในบททั่วไปนี้ แยกพิจารณาออกไว้ดังนี้ คือ

๑. โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยก่อนเริ่มแผนพัฒนาการ

---

๑. ประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ระหว่างระยะเวลา
พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๖ และถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๗๘ ตอนที่
๔๕ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๓

๒. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๖
-๒๕๐๘ ระยะเวลาสอง พ.ศ. ๒๕๐๓-๒๕๐๘ (พระนคร: บริษัทประชาชนจำกัด ๒๕๐๓) หน้า ๑๑

- ๒. แผนและจุดหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ
- ๓. วิชาการด้านอุตสาหกรรมและสถาบันส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชน
ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ
- ๔. ความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมจากผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาระยะแรก
พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๖

๑. โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศไทยก่อนเริ่มแผนพัฒนาการ

จากการสำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ปรากฏว่า เนื้อที่ของประเทศไทยมีอยู่ประมาณ ๓๒๐ ล้านไร่ โดยเป็นเนื้อที่เพาะปลูกเสีย ๕๘.๗ ล้านไร่ ซึ่งในปี ๒๕๐๕ จากการสำรวจปรากฏว่า เป็นเนื้อที่เพาะปลูกประมาณ ๖๓ ล้านไร่ เนื้อที่ป่าไม้ ๔๘๖.๕ ล้านไร่ เนื้อที่ทำประโยชน์อย่างอื่นที่มีได้จำแนกประเภทไว้ ๖๕.๔ ล้านไร่ ที่เหลือประมาณ ๑.๓ ล้านไร่ เป็นพื้นที่ลุ่มและแหล่งน้ำ ทั้งนี้ หมายความว่า เนื้อที่เพาะปลูกคิดได้เป็นประมาณ ๒๔% ของเนื้อที่ทั้งหมด และป่าไม้คลุมพื้นที่ถึงประมาณ ๕๔% ของพื้นที่ทั้งประเทศ ในเนื้อที่ซึ่งใช้ในการเพาะปลูกนั้น ประมาณกว่าครึ่งใช้ปลูกข้าว ที่เหลือก็เป็น การปลูกพืชไร่ ผลไม้ ยาง และมะพร้าว

ถ้าพิจารณาจากการประกอบอาชีพของประชากร ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ มีประชากรที่ประกอบอาชีพในทางเกษตรประมาณร้อยละ ๘๘ ของประชากรที่อยู่ในวัยทำงานทั้งสิ้น แม้ว่าในปี ๒๕๐๓ ตัวเลขดังกล่าวจะลดลงมาบ้างเป็นร้อยละ ๗๔.๖ ก็ตาม ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตร ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๔ ของรายได้ประชาชาติแล้ว ก็ยังต้องนับว่าอาชีพทางการเกษตร มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยมากกว่าอาชีพอื่น ๆ เพราะการผลิตรายใหญ่ของประเทศได้มาจากการเกษตร ซึ่งประกอบด้วยกสิกรรม การปศุสัตว์ การประมงและการป่าไม้ แต่เมื่อพิจารณา

๓. กองเศรษฐกิจการเกษตรและที่ดิน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร รายงานสถิติ เล่ม ๑ พฤษภาคม ๒๔๘๓ หน้า ๒๐

๔. สำนักงานสถิติกลาง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สำมะโนประชากร แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๓ ฉบับหัวราชอาณาจักร หน้า ๑

จากสถิติผลผลิตมวลรวมของชาติ จะเห็นได้ว่า เกษตรกรรมโคกคอบ ๆ ลดความสำคัญลงเป็นสำคัญ ในปี พ.ศ.๒๔๔๔ ผลิตผลของประเทศในทางเกษตรกรรมมีมูลค่าประมาณ ๕๐.๑ % ของผลผลิตทั้งหมดของชาติ และในปี พ.ศ.๒๕๐๔ ลดลงเหลือเพียง ๓๖.๑ %^๕ และอุตสาหกรรมได้ทวีความสำคัญขึ้นบ้าง โดยปี พ.ศ.๒๔๔๔ ผลิตผลของประเทศในทางอุตสาหกรรมมีเพียง ๑๐.๓ % ของผลผลิตทั้งหมดของชาติ ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐.๗ % ในปี ๒๕๐๓ และ ๑๑.๖ % ในปี ๒๕๐๕ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ เช่น ในด้านบริการแล้ว อุตสาหกรรมยังนับว่าก้าวหน้าไปช้า ทั้งกิจการอุตสาหกรรมก่อนเริ่มแผนพัฒนา ส่วนใหญ่ก็เป็นกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งส่วนมากใช้แรงงานภายในครอบครัว และใช้วัตถุดิบอันเป็นผลิตผลเกษตรกรรม เช่น การสีข้าว การเลื่อยไม้ การทำน้ำตาล เป็นต้น

ในด้านประชากร ปรากฏว่าจำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ จากการสำรวจสำมะโนประชากรครั้งหลังสุด พ.ศ.๒๕๐๓ ปรากฏว่าประเทศไทยมีประชากร ๒๖,๒๕๗,๕๑๖ คน โดยมีอัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยจาก พ.ศ.๒๔๔๐ ถึง พ.ศ.๒๕๐๓ ถึงร้อยละ ๓.๒ ต่อปี^๖ การที่ประชากรเพิ่มขึ้นมากเช่นนี้ ย่อมนำมาซึ่งปัญหาในการยกระดับการครองชีพของประชากร โดยการเพิ่มรายได้ต่อบุคคลในอนาคต

ในด้านการค้าระหว่างประเทศ เมื่อพิจารณาจากดุลการค้าชำระเงินของประเทศไทย พ.ศ.๒๔๔๔ - ๒๕๐๓ จะเห็นว่าดุลการค้าของไทยเสียเปรียบ โดยการที่มีสินค้าเข้าประเภทที่นำมาใช้ในการลงทุนในระดับสูง อันเนื่องมาจากประเทศไทยอยู่ในระยะกำลังพัฒนาเศรษฐกิจ

๕. Chinnawoot Soonthornsima A Macroeconomic Model for Economic Development of Thailand (Bangkok : Thammasart University Press 1964) หน้า ๒๖

๖. เก็บตัวเลขจาก การสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่องประชากรของประเทศไทยครั้งที่ ๒ (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ๒๕๐๔) หน้า ๒๒.

ถึงแม้จะยังใช้ไม่ได้มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจก็ตาม การที่ศูนย์กลางของไทยเสียเปรียบดังกล่าว
ประเทศไทยหาได้ประสบปัญหาในเรื่องดุลย์การชำระเงินแต่อย่างใดไม่ ทั้งนี้ เพราะเงินช่วยเหลือ
เงินลงทุนจากต่างประเทศ และสินค้าประเภทหนึ่งส่วนใหญ่เข้ามาโดยไม่มีการชำระเงิน เพราะ
มีผู้ให้เปล่าหรือเข้ามาตามสัญญาเงินกู้ สิ่งเหล่านี้มีส่วนแบ่งเบาภาระการใช้ชาติที่เป็นเงินตรา
ต่างประเทศอยู่ จากตัวเลข ดุลย์การชำระเงินของประเทศไทย แสดงให้เห็นว่า ฐานะด้านการ
ชำระเงินของประเทศไทย จากปี ๒๔๘๘ - ๒๕๐๓ โดยทั่วไปจักว่ามั่นคง ในระยะ ๕ ปี ประเทศไทย
มีการชำระเงินขาดดุลย์จริง (อีกนัยหนึ่งสูญเสียเงินสำรองระหว่างประเทศ) เพียง ๒ ปี คือ ในปี
๒๕๐๑ ขาดดุลย์ ๘๐๒ ล้านบาท และในปี ๒๕๐๒ ขาดดุลย์ ๓๔ ล้านบาท แต่ปี ๒๕๐๑ ก็เป็นปีที่ต้อง
ผ่อนผันให้เป็นพิเศษ เพราะในปีนั้น เป็นมาลาว่าปกติ และตกหนักตอนปลายปี ทำให้ส่งข้าวออก
ได้น้อยกว่าปกติ ซ้ำยังเป็นปีที่เริ่มมีการจำกัดโควตาข้าวที่ส่งออกด้วย ส่วนปี ๒๕๐๒ ก็ปรากฏว่า
ประเทศไทยต้องส่งเงินในธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เพื่อชำระค่าหุ้น
เพิ่มเติมเป็นจำนวนถึง ๑๗๐ ล้านบาท ถ้าหักเงินจำนวนนี้ออก แทนที่จะขาดดุลย์กลับจะมีดุลย์
เกินอยู่ประมาณ ๑๓๒ ล้านบาท อย่างไรก็ดี การที่ประเทศไทยไม่ได้ประสบปัญหาหรือความ
ยุ่งยากในการชำระเงินระหว่างประเทศ จะเป็นไปได้อีกแต่ในช่วงระยะสั้น มองในในระยะยาว
ออกไป การที่จะหวังพึ่งเงินช่วยเหลือ เงินกู้ หรือเงินลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหาดุลย์
การชำระเงิน อาจจะทำไม่ได้ตลอดไป ดังนั้น การเร่งรัดพัฒนาประเทศ จึงเป็นเรื่องของ
การเริ่มรับจากสินค้าออก หรือลดการนำเข้าจากสินค้าเข้า หรือแก้ปัญหาดุลย์การชำระเงินเป็น
ส่วนรวมมากกว่า สำหรับการชำระระหว่างประเทศก่อนเริ่มแผนพัฒนา ฯ สินค้าที่ส่งออกเกือบทั้งหมด
เป็นประเภทอาหารและวัตถุดิบที่สำคัญได้แก่ ข้าว ยาง กล้วย ไม้สัก ปอ ข้าวโพก

๗- ขวฉัตร อึ้งวิเชียร "ปัญหาเรื่องดุลย์การชำระเงินของประเทศไทย" รายงานเศรษฐกิจ
รายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ เมษายน ๒๕๐๔ หน้า ๓๕

ส่วนสินค้าที่สำคัญ ๆ ได้แก่ เครื่องมือเครื่องจักร น้ำมันเชื้อเพลิง และ
ผลิตภัณฑ์เคมี ซึ่งถึงแม้เป็นภายหลังการเข้ามาแล้ว สินค้าเข้าและออกเหล่านี้ก็ไม่ต่างกัน

ปี	รายได้ประชาชาติ (ล้านบาท)	รายได้กอนมูกถล (บาท)
๒๔๙๙	๓๖,๕๕๗.๐	๑.๕๕๑
๒๕๐๐	๓๖,๘๓๘.๓	๑.๕๒๒
๒๕๐๑	๓๘,๒๖๙.๘	๑.๕๓๗
๒๕๐๒	๔๑,๘๕๓.๓	๑.๖๓๖
๒๕๐๓	๔๗,๖๘๓.๑	๑.๘๐๖ ^๘

จากการศึกษาภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๔ จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๓
คณะเริ่มแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แสดงว่า การเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ขยายตัวออก
ไปในระดับที่พอสมควร กล่าวคือ รายได้ของประชาชาติได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี และ
รายได้ของประชาชาติต่อประชากร ๑ คน เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๒ ต่อปี ส่วนการสะสมทุนใน
ช่วงระยะเวลาเดียวกัน ก็ได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เป็นอัตราร้อยละประมาณร้อยละ ๑๘ ของรายได้
ประชาชาติ ^๘

---

๘. เก็บจากตัวเลข Office of The National Economic Development Board
National Income Statistics of Thailand 1964 Edition Table 1
หน้า ๔๖ - ๔๗

๙. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ -
๒๕๐๖ ... หน้า ๑

๒. แผนและจุดหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจ

เป็นที่ยอมรับกันว่า การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นสิ่งที่จำเป็นแก่ประเทศไทยที่ยังคงย
พัฒนาอยู่ จุดมุ่งหมายอันสำคัญทางเศรษฐกิจ ก็เพื่อให้ภาวะเศรษฐกิจมีการพัฒนาให้เจริญรุ่งเรือง
ยิ่ง ๆ ขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องของ Growth และเพื่อให้เกิดเสถียรภาพ (Stability)
ในขอบเขตอันสมควรควบคู่กันไป *๐. การพัฒนาเศรษฐกิจนั้น มีวัตถุประสงค์ในระดับชาติ อันอาจ
กำหนดได้ดังนี้

- ๑) ให้รายได้ต่อบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
- ๒) ยกกระตือการจ้างงาน
- ๓) ให้ระดับราคาสินค้ามีเสถียรภาพ
- ๔) ให้ดุลย์การชำระเงินระหว่างประเทศได้ดุลย์
- ๕) ลดความไม่เท่าเทียมกันในรายได้ให้น้อยลง
- ๖) ให้มีการกระจายลักษณะของระบบเศรษฐกิจออกไป **.

วัตถุประสงค์ทั้ง ๖ ประการ นี้ทวนสมมุติฐานอยู่ในตัว เพราะเมื่อการพัฒนาประเทศเป็นไป
ตามเป้าหมายแล้ว ระบบเศรษฐกิจของประเทศก็จะกระจายออกไป ประเทศไม่จำเป็นต้องพึ่ง
ผลิตผลจากเกษตรกรรมเพียงไม่กี่อย่างเหมือนแต่ก่อน รวมทั้งประชากรก็จะมั่งคั่งทำ รายได้ต่อ
บุคคลเพิ่มขึ้นรวมทั้งระดับราคาสินค้าของประเทศอยู่ในสภาวะที่มั่นคง ในด้านการค้าระหว่างประเทศ
ดุลย์การชำระเงินระหว่างประเทศก็จะได้ดุลย์แต่ประการใดรวมทั้งเมื่อมีการยกกระตือการครองชีพ

---

*๐. ชินบุรุษ ดุณหะสินะ "การพัฒนาเศรษฐกิจ ๒ : เทคนิคในการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ
โดยวิธีคณิตศาสตร์" (เอกสารทางวิชาการประกอบการสัมมนาว่าด้วยเศรษฐกิจแนวความคิดใน
การพัฒนาเศรษฐกิจ ๕ มกราคม ๒๕๐๔ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
โรเนียว) หน้า ๑

*๑. United Nations Programming Techniques for Economic Development, with
Special Reference to Asia and the Far East (Bangkok : United
Nations Economic Commission for Asia and the Far East 1960) หน้า ๘

สูงขึ้น ประชากรส่วนใหญ่มีฐานะดีขึ้น ก็จะเป็นการลดความไม่เท่าเทียมในรายได้ให้น้อยลง
 อย่างไรก็ตาม การที่จะให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ทั้ง ๒ ประการพร้อมกันนั้น ย่อมจะ
 กระทำไม่ได้ เป็นคนว่า การพยายามลดความไม่เท่าเทียมในรายได้ให้น้อยลง หรือกล่าวอีกนัย
 หนึ่งก็คือ ลดรายได้ของผู้มีรายได้สูงลง และหาทางเพิ่มรายได้ของผู้ที่มีรายได้น้อยขึ้น การดำเนินการ
 ดังกล่าวจะทำให้รายได้ของบุคคลไม่สามารถเพิ่มได้เร็วเท่าที่ควร เนื่องจากต้องพยายามลดความ
 ไม่เท่าเทียมในรายได้ความคุ้มกันไป อย่างไรก็ตาม การดำเนินการพัฒนาประเทศก็เพื่อให้ได้รับผล
 ประการต่าง ๆ เหล่านี้ใหม่มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ซึ่งทั้งนี้สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการช่วย
 ดำเนินการให้ไปสู่จุดประสงค์ดังกล่าวก็คือ การวางแผนเศรษฐกิจ การวางแผนก็เพื่อให้มีการประสานกัน

๑๒. คำว่า "พัฒนาเศรษฐกิจ" และ "แผนพัฒนาการเศรษฐกิจ" เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ผู้เขียน
 อยากจะยกเอาคำอธิบายของ ศ.ดร. บุญชนะ อิศลากร ใน "ปัญหาและขนาดดีในการพัฒนาเศรษฐกิจ
 ของประเทศ" วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๐๔ (พระนคร : โรงพิมพ์สมาคม
 สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ๒๕๐๔) หน้า ๔๑๕ ที่ว่า "การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ คือ ความ
 พยายามที่จะยกระดับรายได้ของประเทศและประชาชนในประเทศให้สูงขึ้น ถ้ามีการวางแผนในการ
 พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ก็หมายความว่า มีการกำหนดจุดหมาย เป้าหมาย ตลอดจนนโยบายหรือ
 ทิศทางในการขยาย และเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศไว้ตามความเหมาะสม ตามปกติก็มัก
 จะกำหนดไว้ว่า ภายในในระยะของแผน รายได้ประชาชาติจะขยายเพิ่มขึ้นในอัตราปีละเท่าใด ส่วนแผน
 การและโครงการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแผน ก็กำหนดขึ้นเพื่อที่จะส่งเสริมให้รายได้ประชาชาติได้เพิ่มขึ้นใน
 อัตราที่ระบุไว้ รายได้ประชาชาติจะเพิ่มขึ้นได้มากน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับ การขยายตัวของ การผลิต
 สินค้า และบริการในสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรมเหมืองแร่ การคมนาคม
 ขนส่ง พาณิชยกรรม การธนาคาร ตลอดจนการให้บริการต่าง ๆ ดังนั้น แผนการและโครงการส่งเสริม
 เสริมการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ จะต้องช่วยเพิ่มปริมาณการผลิตในสาขาต่าง ๆ ไม่โดยทาง
 ตรง ก็ต้องเป็นทางอ้อม"

เป็นอย่างดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาประเทศที่ได้เลือกขึ้นให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ได้ผลดีที่สุดในด้านที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ รวมทั้ง เป็นภาระในระยะเวลาในการพัฒนาให้น้อยลง ในการวางแผนพัฒนา นั้น จำจะต้องคำนึงถึงสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ เพราะเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่แผนพัฒนาที่วางขึ้นจะต้องเป็นแผนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่^{๑๓} ประเทศไทยแต่เดิม ไม่เคยมีการวางแผนสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจัง งานด้านพัฒนาเศรษฐกิจก็ดำเนินไปเรื่อย ๆ รัฐบาลควรวางโครงการใหม่โครงการใดขึ้นมา ซึ่งเห็นว่าการจะจัดทำก็จัดทำไป หากไม่มีเงินทุนในประเทศก็จัดการขอเงินจากต่างประเทศ แต่หากจะปล่อยให้การเป็นไปเช่นนั้นเรื่อย ๆ ความเจริญหรือการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะเป็นผลมาจากโครงการนั้น ๆ ก็จะไม่เพียงพอ หรือทันกับความต้องการซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็ว^{๑๔} ยิ่งไปกว่านั้น การพัฒนาจะไม่ถูกต้อง เพราะขาดจุดหมายที่แน่นอนในทางเศรษฐกิจ

ในคามการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้มีผู้กล่าวสนับสนุนว่า "ประเทศที่ต้องการขยายกิจการอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ขึ้นนี้ จะต้องกำหนดโครงการความก้าวหน้า โดยพิจารณาจากทรัพยากรที่มีอยู่ ปกติก็ได้แก่ แรงงาน และวัตถุดิบ รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอนในการยกระดับเศรษฐกิจให้สูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น วัตถุประสงค์นี้จะคงดำเนิน

๑๓. จ.เร ชูทรัพย์คนกุล "คำบรรยายวิชาหลักการในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ" วิทยาลัย
 ๒๕ สิงหาคม ๒๕๐๕ (คำบรรยายในการอบรมข้าราชการกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ... โรเนียว) หน้า ๑๖
 ๑๔. วิศัล ฌ อธาง "การบริหารการกอบกู้ทางประเทศของรัฐบาลไทย" (วิทยานิพนธ์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒๕๐๖) หน้า ๑๔

การไปทีละขั้น (Step - by - step manner)^{๑๕.} มองในอีกแง่หนึ่ง การดำเนินการ อาจไม่เป็นไปทีละขั้นตามที่กล่าว แต่อาจดำเนินการไปพร้อม ๆ กันหลาย ๆ ขั้นก็ได้ ซึ่งอาจ ใกล้เคียงกัน หรือต่างกันก็กับการดำเนินการไปทีละขั้นก็ได้

สำหรับประเทศไทย ความตื่นตัวในเรื่องพัฒนาเศรษฐกิจ เริ่มขึ้นหลังจากที่เห็นว่า ประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศที่คอยพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น เกียวกัน ได้เริ่มพัฒนาประเทศของตน ด้วยการวางแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ เช่น อินเดียน เริ่มวางแผนในปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ปากีสถาน ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ และอินโดเนเซีย สิงคโปร์ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘^{๑๖.} และหลังจากคณะสำรวจเศรษฐกิจของธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและ วิจารณ์การ (ธนาคารโลก) ได้มาสำรวจและทำรายงานโครงการพัฒนาการของรัฐ สำหรับ ประเทศไทยขึ้นเสวยรัฐบาลแล้ว เป็นเหตุให้รัฐบาลจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจระยะ ๒ ปีขึ้น

รายงานของธนาคารโลกตอนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นขอบเขตของการขาดแผนพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศไทย ก็คือ "...จุดอ่อนแออันสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาของรัฐบาล ก็คือ ขาดจุดหมายอันเป็นแนวทางดำเนินงานทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นส่วนรวม และการพัฒนา เศรษฐกิจแต่ละแห่ง ได้มีการลงทุนไปโดยไม่พยายามพิจารณาว่าจะสนองความจำเป็นที่รีบด่วน หรือไม่ หรือจะมีทางอื่นที่ดีกว่าหรือไม่ หรือวิธีการลงทุนที่กระทำไปจะ เป็นวิธีที่ดีที่สุดแล้วที่จะนำไปสู่จุดหมาย ผลที่ถกถก การพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลในลักษณะซึ่งขาดความสมบูรณ์ ขาดการ ประสานงาน และกระจัดกระจายไม่เป็นอันเป็นอัน" อีกตอนหนึ่งกล่าวว่า "...โครงการ

---

๑๕. International Development and Engineering Associates A Report for An Industrial Estate for Thailand (The John Hopkins Press 1964)

หน้า ๓ - ๒

๑๖. ประยูร รัตนกิจ และคณะอื่น ๆ "บทบาทของเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมในการพัฒนา การเศรษฐกิจประเทศไทย" (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ: งานค้นคว้าของนักศึกษาด้าน การพัฒนาการเศรษฐกิจ วันที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๖) หน้า ๔

พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจะโดยลสูงสุด ถ้าหากว่ามีกำไรให้ทรัพยากร ผสมกับความอดสาหะให้
ได้ส่วนลลที่สุดเท่าที่จะกระทำได้”

รายงานของธนาคารโลก บังได้กล่าวต่อไปว่า “หน้าที่ของรัฐบาลควรมีเพียงส่งเสริม
และช่วยเพียงการพัฒนาทางคานเอกชน โดยจัดหารบริการทางเศรษฐกิจและตั้งณที่ลลขึ้น และจัด
หาความสะดวกต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการ เช่น การขนส่ง คมนาคม พลังงาน และชลประทาน
และรัฐบาลจำจะต้องปรับปรุงเครื่องมือในการบริหารให้เข้มแข็ง จึงจะปฏิบัติหน้าที่นี้ได้บ่างเป็นที่
พอใจ”

หลังจากที่ใช้เวลาเตรียมการอยู่ระยะหนึ่ง ประเทศไทยก็ได้ประกาศใช้แผนพัฒนา
การเศรษฐกิจแห่งชาติขึ้น ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจได้กำหนดระยะเวลาของการดำเนินงาน
ไว้ ๖ ปี ลลเริ่มลลจากปี พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นลลลลลลขึ้น บังได้แบ่ง
ระยะเวลาของแผนออกเป็น ๒ ระยะ ลลระยะที่ ๑ กำหนดเวลา ๓ ปีจากปี พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๖ และ
ระยะที่สอง พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๙ การกำหนดโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างกว้างๆ “...มีเป้าหมายว่าใน
ระยะ ๓ ปีแรกจะทำให้สำเร็จเท่าใด และใน ๓ ปีหลังอีกเท่าใด ผู้ดำโครงการมิได้ระบุทุกสิ่งทุกอย่าง

---

๑๗. คณะสำรวจเศรษฐกิจของธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและวิวัฒนการ โครงการพัฒนา
การของรัฐสำหรับประเทศไทย (พระนคร : กองการพิมพ์สลาภกีนแบ่งรัฐบาล, ๒๕๐๓) หน้า

๑๘ และ ๒๐

๑๘. เรื่องเดียวกัน

๑๘. พิศล หน้า ๑๘ - ๑๘

เป็นรายปี เพราะไม่แน่ใจว่าปีใดจะประสบความชุกของอะไรบางอย่าง มีอะไรบางอย่างที่ไม่เหมาะสม
 เป็นรายปีไป เมื่อพิจารณาเห็นว่าจะได้แก่ใจเป็นปี ๆ ไปทุกปีได้ทั้งหมดที่ และอาจจะหยั่ง
 มองตามแต่ละปีว่าค่าได้ปริมาณพอสมควรหรือไม่^{๒๐}. ในสมัยรัฐบาลชุดจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์
 ซึ่งเป็นรัฐบาลจุดที่ประกาศใช้แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาตินั้นได้เน้นถึงความสำคัญของการ
 พัฒนาเศรษฐกิจไว้อย่างมาก สุนทรพจน์ของจอมพล สฤษดิ์ ตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า "...งานของ
 รัฐที่ค่าเงินมาแล้ว เป้าไปในทางวางแผน และโครงการอันแน่นอนในเรื่อง เศรษฐกิจและการ
 ศึกษา งานพัฒนาการ เศรษฐกิจเป็นหลักหัวใจของงานทั้งหลาย เพราะเกี่ยวกับปากท้อง และความ
 เป็นอยู่ของประชาชนทั่วไป"^{๒๑}.

เกี่ยวกับแผนพัฒนา ๒ ปีนี้โครงการดำเนินงานส่วนใหญ่ในระยะ ๓ ปีแรก เป็นกิจการ
 พัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการอยู่แล้ว เพราะกิจการเหล่านี้มีสภาพที่
 ดูปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว บางกรณีอาจเพียงแก้ไขปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานก็อาจเกิด
 ผลดี ทั้งนี้ ประกอบกับในปีแรก ๆ ของแผนพัฒนาการเงินมีจำกัด จึงไม่อาจริเริ่มกิจการใหม่ ๆ
 ได้กว้างขวาง ระยะ ๓ ปีหลังของแผนพัฒนา อาจมีทางริเริ่มโครงการใหม่ ๆ ใ้มากขึ้น
 หากได้มีการพิจารณาและสำรวจโครงการนั้น ๆ โดยรอบคอบเสียก่อนในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔
 - ๒๕๐๖ ^{๒๒}.

^{๒๐}. "ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์" เอกสารสำนักงาน ก.ส.อ. พิมพ์
 เป็นที่ระลึกในวันเปิดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสหกรณ์ชาวดอก ๒๓ สิงหาคม ๒๕๐๔

(พระนคร: โรงพิมพ์สำนักข่าวเดียนายกรัฐมนตรี ๒๕๐๔) หน้า ๔๔

^{๒๑}. เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๑

^{๒๒}. สำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทย
 ประจำปี ๒๕๐๓ หน้า ๑๒.

ก) จุดหมายของพัฒนาการเศรษฐกิจระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖ - ๒๕๐๘

๑. รายได้ประชาชาติซึ่งได้คำนวณจากมูลค่าทั้งสิ้นของสิ่งของและบริการต่าง ๆ ที่ประชาชนผลิตขึ้นได้ในพ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นบรรทัดฐาน รายได้ประชาชาติในระยะเวลา ๕ ปี คือตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้ง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๖ เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๕ ส่วนรายได้ประชาชาติคิดเฉลี่ยต่อประชากรคนหนึ่ง ในระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖ ต่อปี จะให้เพิ่มขึ้น โดยคำนวณรายได้ประชาชาติในระยะ พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ จะเห็นได้ในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี และรายได้ประชาชาติคิดเฉลี่ยต่อประชากรคนหนึ่ง ในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี เป็นอย่างน้อย

๒. การสะสมทุน หมายความว่ารวมถึงการลงทุนที่เป็นตัวเงินและการลงทุนในการซื้อหรือผลิตของประเภททุนที่ใช้ในการผลิตวัตถุต่าง ๆ ควบ ซึ่งในระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๐๖ การสะสมทุนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๔ ต่อปี และมีอัตราส่วนโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ ๑๔ ถึงร้อยละ ๑๕ ของรายได้ประชาชาติ จะให้เพิ่มขึ้นเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๕ ของรายได้ประชาชาติในแต่ละปี

๓. เกษตรกรรม การผลิตด้านเกษตรกรรมโดยส่วนรวมจะประมาณว่า จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี กิจกรรมเกษตรกรรมที่มีจุดหมายในการผลิตที่สำคัญได้แก่ ข้าว ยาง ข้าวโพก ไม้สัก ฝรั่ง มันสำปะหลัง ปศุสัตว์

๔. อุตสาหกรรม จาก พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๐๖ รายได้ประชาชาติในด้านอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๑๐ ต่อปี จะเพิ่มขึ้นเป็นอัตราร้อยละ ๑๒ ต่อปี ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึง ๒๕๐๖ โดยการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ๆ ในระยะ ๓ ปีแรก ได้แก่ ปูนซีเมนต์ น้ำ ฟ้าอากาศ กระดาษ กระถอบ ยาสีฟัน แร่ โลหะต่าง ๆ อีทิลีน และยิบซั่ม

๕. พลังงาน จุดหมายในด้านพลังงาน คือ กำเนินการก่อสร้างเขื่อนภูมิพล ให้แล้วเสร็จใน พ.ศ. ๒๕๐๖ เพื่อผลิตไฟฟ้า โดยใช้พลังงานน้ำในขั้นแรก ๑๕๐,๐๐๐ กิโลวัตต์ รวมทั้งปรับปรุงระบบจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในนคร นครบุรี กับในจังหวัดอื่น ๆ ที่ต้องการ

ไทยเสรีจากชนต่างชาติไร้อรรถสิทธิ์ไปจากเงื้อมมือมิชชันนารี

๖. กรมอาชญากรรม จะบูรณะทางหลวง และแม่น้ำลำคลองให้อยู่ในสภาพดีใช้เป็น
เส้นทางขนส่งได้สะดวก และรวดเร็ว รวมทั้งขยายกิจการรถไฟ ส่วนกิจการไปรษณีย์ โทรเลข
วิทยุ และโทรศัพท์ ก็จะได้ปรับปรุงให้สมควรแก่กาลสมัย จักการสื่อสารทางโทรคมนาคมให้
ประสานกับการวิจัย การโทรศัพท์ และการโทรเลข

๗. การรื้อถอนอาคารสาธารณะ จะขยายกิจการให้ประสานกับแผนการ
เศรษฐกิจ โดยเวลาใดก็ตามการรื้อถอนนั้น จะต้องเสียดำเนินการเป็นอันมาก เพื่อฝึกฝนผู้ที่จะประกอบ
อาชีพใหม่มีความชำนาญในทางปฏิบัติถึงขนาดกว่านี้

๘. การค้าระหว่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๕๕ เป็นต้นมา ไทยมีดุลการค้า
เสียเปรียบอยู่เสมอ จุฬาราชมนตรีจึงมีโครงการรักษาดุลการค้าไว้โดยวิธีที่ช่วยเหลือ
ภายใน และการเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งนี้ จะต้องยกย่องสิ่งเกิด และใช้ภาษาความเกื้อหนุนใจของ
การค้า และการค้าระหว่างประเทศให้ดีขึ้นโดยการค้าขายกับจีนมีความสำคัญเพิ่มขึ้นในต่างประเทศ
และกิจการค้าขายกับจีนไปในประเทศและต่างประเทศ มีวิสาหกิจและบริษัทอื่น ๆ ที่เป็นผู้ส่งออก
ที่สำคัญจะเพิ่มขึ้น เป็นการค้าขายกับบริษัทรหว่างการค้าไทยกับจีนยิ่งขึ้นด้วย

๙. การเงินและการคลัง จะรักษาเสถียรภาพของเงินตราให้มีค่าคง
คงทนไป มีเงินในมืออย่างเพียงพอส่งเสริมให้ประชาชนลงทุนการค้า และมิฉะนั้นให้กิจการลงทุน
ในกิจการต่าง ๆ มากขึ้น โดยเวลาใดก็ตามการคลัง ก็มีอำนาจว่าเมื่อเวลาจะปรับปรุงการ
เศรษฐกิจแผนกต่าง ๆ การเศรษฐกิจและสำนักงานการคลังจะรวบรวมรายรับรายจ่ายรายวันในระบอบที่
เหมาะสม กับวิธีทางอื่น ๆ ที่มีให้เกิดเงินเข้า

๒๓. ดึงมาจาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
ของช่วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๐๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๖ และถึง พ.ศ. ๒๕๐๘ (พจนานุกรม : โรงพิมพ์

จุดหมายของการพัฒนา ๔ ประการนี้จัดทำขึ้นในระยะแรกของแผน แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ ได้แบ่งระยะการดำเนินงานออกเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะที่หนึ่งจาก พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๖ ระยะที่สองจาก พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๐๙ ดังนั้น เมื่อการปฏิบัติตามแผนพัฒนาฯ ระยะที่หนึ่งใกล้สิ้นสุดลง จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขสาระสำคัญหลายประการให้สมบูรณ์ขึ้น สำหรับการดำเนินงานแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติระยะที่สอง (พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๐๙) เป็นต้นว่า เป้าหมายในด้านรายได้ประชาชาติตามระยะที่หนึ่งจะให้มีร้อยละ ๕ ต่อปี ในช่วงที่สองได้มีการแก้ไขให้เพิ่มร้อยละ ๖ ต่อปี ส่วนเป้าหมายการผลิตทางเกษตรกรรมตามที่กำหนดไว้แต่แรกก็ได้ขยายความรวมไปถึงเกษตรกรรมบางอย่าง ซึ่งแต่เดิมมีไว้กำหนดไว้ด้วย เช่น ปอ ฝ้าย ในด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากการวางแผนพัฒนาแต่เริ่มแรกยังไม่มีการตั้งโรงงานน้ำมัน เป้าหมายในด้านนี้จึงไม่มี ในแผนระยะที่สองก็ได้นำมารวมเอาไว้ด้วย

ถ้าจะสรุปถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจแผนแรก พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ ก็พอจะกล่าวได้ว่าจุดหมายและนโยบายพัฒนาการเศรษฐกิจมุ่งไปในด้านเพิ่มประสิทธิภาพและปริมาณการผลิตพืชผลจากเกษตรกรรม รวมทั้งการสงวนป่า กับการปรับปรุงการขนส่งและสื่อสารให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ส่วนการขยายตัวด้านอุตสาหกรรมอาศัยการส่งเสริมการลงทุนเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้เอกชนดำเนินการ โดยที่โครงการพัฒนาการเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ ซึ่งปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ นี้ แบ่งออกได้เป็น ๔ ด้าน คือ ด้านเกษตรกรรม, ด้านสหกรณ์, ด้านอุตสาหกรรม, ด้านพลังงาน, ด้านคมนาคม, ด้านมหาดไทย, ด้านพาณิชย์และด้านสาธารณสุข ในแต่ละด้านก็ได้กำหนดแนวทางดำเนินงานไว้ด้วย

มีข้อสังเกตจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ อยู่ ๒ ประการ คือ ประการแรก แผนนี้มีไว้แต่กล่าวถึงด้านกำลังคน (Man-Power) ไว้เลย และประการที่สอง แผนพัฒนานี้กล่าวถึงแต่โครงการพัฒนาของรัฐมาแต่เท่านั้น ส่วนทางด้านเอกชน มีการคาดหวังว่า คงจะดำเนินการได้ตามนโยบายส่งเสริมของรัฐบาล

ในขณะที่เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อยู่ รัฐบาลได้จัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ แผนที่สอง พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔ ขึ้น ได้มีการแก้ไขข้อบกพร่องประการต่าง ๆ ของการจัดทำแผนพัฒนาการ แผนแรก โดยได้เพิ่มความสมบูรณ์ทั้งเรื่องค่าน้ำกำลังคน และโครงการพัฒนาส่วนเอกชน (Private Sector)

จ) จุดหมายและนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔^{๒๘}.

๑. รักษาระดับรายได้ต่อบุคคลในระดับเดียวกับแผนแรก คือให้เพิ่มประมาณ ๓.๕ เท่าปี โดยยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น และรักษาอัตราความจำเริญทางเศรษฐกิจ
๒. ลดความไม่เท่าเทียมในรายได้ของประชากร และความไม่สมดุลทางภูมิศาสตร์ (Geographical Imbalance) ในการพัฒนาประเทศ
๓. รักษาเสถียรภาพทางการเงิน (Financial Stability) เพื่อเป็นวิธีทางที่จะให้มีการใช้รายได้ในกลุ่มต่างๆ ของสังคมได้อย่างเหมาะสม และเพื่อเป็น

001260

---

๒๘. จุดหมายและนโยบายของแผนพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔ นี้ เป็นเพียงโครงการที่เสนอเพื่อขอกู้เงินจากธนาคารโลก เพื่อมาดำเนินการตามโครงการ ฉะนั้น รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จึงอาจมีการแก้ไขได้ตามความเหมาะสม

เครื่องกระตุ้นให้ความคำปรึกษาทางเศรษฐกิจอยู่ในขั้นสมบูรณ์

๔. ขยายโอกาสการหางานให้มากขึ้น และปรับปรุงคุณภาพของทรัพยากรด้าน
ตัวบุคคลด้วยการยกระดับทักษะของแรงงานให้สูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการทางเศรษฐกิจ
และสังคม

๕. ขยายและเพิ่มรากฐานทางเศรษฐกิจ (Economic Base) เพื่อ
ปรับปรุงสวัสดิการของประชาชน และเพื่อสร้างความเข้มแข็งในเรื่องความมั่นคงของประเทศทั้ง
ภายในและภายนอกประเทศ

๖. กระตุ้นให้เกิดวิสาหกิจส่วนเอกชน ด้วยการสร้างสิ่งแวดล้อมการลงทุนที่ดึงดูด
คู่ค้าใจ และสร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Economic Infrastructure) ให้

๗. ดำเนินกระบวนการการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง และให้มีการกระจาย
ลักษณะของระบบเศรษฐกิจออกไป (Economic diversification) ด้วยการเพิ่มความ
สำคัญแก่อุตสาหกรรม และลดความเกะกะกรรมลง รวมทั้งส่งเสริมการกระจายเกษตรกรรมออกไป
(Agricultural diversification)

๘. สร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้ ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพ
ในโครงการต่าง ๆ ให้สูงขึ้น เน้นความสำคัญโดยเฉพาะในการพัฒนาการขนส่ง (Transport
Development)

๙. เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพในคานนี้ วัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของแผนพัฒนา ก็คือ เพิ่มรายได้ส่วนชนบท และ
ความมั่งคั่งของสังคมให้มากขึ้น ด้วยการช่วยเหลือทาง Intensive Agriculture
ให้สวัสดิการแก่ชาวนา รวมทั้งให้มี Product diversification เป็นต้น

๑๐. เร่งให้มีการลงทุนทางอุตสาหกรรมส่วนเอกชนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
อุตสาหกรรมที่ชาวต่างชาติเป็นเจ้าของ และอุตสาหกรรมการผลิต ส่วนประกอบและอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับ
อุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นอยู่แล้ว ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนให้สหภาพแรงงาน โดยการตั้งนิคมอุตสาหกรรม

ให้ มีการเลือกใช้ระบบภาษีเพื่อปกป้อง (Tariff Protection) ขยายโครงสร้าง
ขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ (Economic Infrastructure) เป็นต้น

๑๑. เพิ่มบทบาทของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะในการปรับปรุง
และนำเอาความรู้ไปใช้กับความต้องการพิเศษของประเทศไทย

๑๒. เพิ่มการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง
จะมีการสำรวจและศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มความเข้าใจใหม่มากขึ้น รวมทั้งได้รู้ถึงคุณลักษณะ
ของทรัพยากรต่าง ๆ และการอนุรักษ์^{๒๕}.

ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรม แผนพัฒนาแผนที่สอง พ.ศ. ๒๕๑๐
- ๒๕๑๔ พอจะขยายความได้ว่า วัตถุประสงค์ขั้นปฐมก็เพื่อเร่งอัตราการลงทุนในอุตสาหกรรม
ส่วนเอกชน ด้วยการที่รัฐบาลจะสร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เหมาะสม รวมทั้ง
บรรยากาศธุรกิจ (Business Climate) ให้ มีโครงการใหม่ที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรม
ขนาดย่อมให้เข้มแข็ง ซึ่งจะพื้นฐานสำหรับความจำเป็นในอนาคต มีนโยบายที่จะมีให้มีรัฐ
วิสาหกิจเข้าไปแข่งขันกับวิสาหกิจเอกชน จำกัดการตั้งรัฐวิสาหกิจขึ้นใหม่

นอกจากนั้น แผนพัฒนา ปี ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔ ยังได้วางแผนในส่วนเอกชน
(Private Sector Planning) เอาไว้ด้วย มีการตั้งคณะกรรมการวางแผนส่วนเอกชน
(A Private Sector Planning Committee) โดยแบ่งการทำงานออกเป็นคณะกรรมการ
การสาขากอุตสาหกรรม, การค้า และบริการ วัตถุประสงค์ของคณะกรรมการก็เพื่อตั้งเป้าหมาย
การผลิต การลงทุน และผลประโยชน์ที่สำคัญ ๆ เป็นส่วนใหญ่ และแนะนำนโยบายปฏิบัติ เพื่อให้
ให้ได้รับผลตอบแทนเป้าหมายเหล่านั้น^{๒๖}

---

๒๕. เก็บความจาก The National Economic Development Board Report of
The Thai Delegation to the Consultative Committee on Thailand
(September, 1965) หน้า Appendix ๒ -- ๒

๒๖. เรื่องเกี่ยวกับ หน้า ๒

การที่ ได้มีการวางแผนด้านเอกชนนี้ มิได้มีเจตนาที่จะบังคับกะเกณฑ์ให้เอกชน
ดำเนินการใด ๆ ทั้งสิ้น แต่มีความประสงค์ที่จะชี้แนะเป็นแนวทางให้เอกชนเข้าใจนโยบาย
ของรัฐบาล ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติอีกด้วย และเป็น
แนวทางให้เอกชนหาช่องทางที่จะลงทุนและปรับปรุงธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรมของเอกชน
ให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้อย่างจริงจัง ในทางที่จะเกิดผลประโยชน์
สูงสุดแก่ฝ่ายเอกชนและประเทศชาติใน ส่วนรวม ซึ่งแผนพัฒนาแผนที่สองนี้ เป็นแผนที่กำหนดขึ้น
อย่างกว้างหรือที่จะช่วยให้เอกชนมีส่วนร่วมในการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ ให้สำเร็จสมความ
มุ่งหมายของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจเร็วยิ่งขึ้นเท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบกับแผนแรก พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ แผนพัฒนาในระยะแรกเป็น
เพียงการรวมโครงการของรัฐบาลเข้ามามีอยู่ในแผนพัฒนาเท่านั้น และพยายามสนับสนุนให้
โครงการนั้นได้ร้งงบประมาณไปดำเนินการตามสมควร และตามกำลังของงบประมาณแผ่นดิน
จึงกล่าวได้ว่า เป็นแผนพัฒนาของรัฐบาลเท่านั้น ยังมิได้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลและเอกชน
ว่าควรจะประสานสัมพันธ์กันอย่างไร

ทั้งที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า วิจัยาพัฒนาฉบับนี้ จะวิเคราะห์แต่เพียงในด้าน
อุตสาหกรรม โดยศึกษาถึงผลงานของสถานต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชน
ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้านี้ จึงจะกล่าวเฉพาะเรื่องการ
ส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชนแต่เพียงด้านเดียว เพื่อการวิเคราะห์และการประเมินผล รวม
ทั้งข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ให้โดยลดยิ่งขึ้น

๓. พัฒนาการด้านอุตสาหกรรมและสถานส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชน

ก) การวิวัฒนาการอุตสาหกรรม

สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยแต่เดิม เป็นประเทศกสิกรรม คนทำงานประมาณ

ร้อยละ ๔๕ ของกบงานทั้งหมด ตัวการเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตร^{๒๗} ถึงแม้ในปัจจุบัน เกษตรกรรมก็ยังคงความสำคัญอยู่ จากการเปรียบเทียบในปี ๒๕๐๕ ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม มีมูลค่าถึง ๓๖.๑ % ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของชาติ ในขณะที่ผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมมีเพียง ๑๑.๖ % อุตสาหกรรมที่ผลิตเป็นเพียงอุตสาหกรรมครอบครัวและอุตสาหกรรมขนาดย่อม^{๒๘} ซึ่งผลิตเพียงเพื่อตลาดภายในประเทศเท่านั้น

เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมมีผู้กล่าวว่า "การพัฒนาอุตสาหกรรมจะเป็นเครื่องกำหนดระดับความมั่นคง และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะหาไม่ได้ในระบบเกษตรกรรม ทั้งนี้ เพราะระบบเกษตรกรรมขึ้นอยู่กับความไม่แน่นอนของดินฟ้าอากาศ และตลาดการค้าของโลก"^{๒๙} ในเรื่องดังกล่าวถึงระบบเกษตรกรรม ขึ้นอยู่กับตลาดการค้าของโลก อาจมองได้สองแง่ได้แก่จะเป็นจริงถ้าเกษตรกรรมนั้นส่งไปขายต่างประเทศ ขณะเดียวกันก็ไม่ใช่แต่เกษตรกรรมเท่านั้น สินค้าอุตสาหกรรมที่ส่งไปขายต่างประเทศก็ขึ้นอยู่กับตลาดการค้าของโลกด้วย

อีกประการหนึ่งมีผู้กล่าวว่า วิธีการใหม่ ๆ ของการประกอบการผลิต ถ้านำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแก่ประเทศแล้ว จะสามารถนำทรัพยากรชนิดต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและคึกคักขึ้น ซึ่งหมายความว่า ประเทศอยู่ในสภาวะที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น แร่ธาตุ และควมสามารถของประชากรให้ได้ผลดีกว่าเก่า มีการนำ

๒๗. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ และ สุภาพ บดินทร เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ ๓, ฉบับที่ ๖) : โรงพิมพ์ประยูรวงศ์ ๒๕๐๔) หน้า ๘๘
๒๘. สำหรับคำจำกัดความของ "อุตสาหกรรมขนาดย่อม" ฎีกาจากบทที่ ๕ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
๒๙. IDEA หน้า ๖ - ๘

ทรัพยากรมาใช้บ้างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามลำดับ โดยวิธีการดังกล่าวนี้ ระบบอุตสาหกรรมจะสามารถยกระดับผลิตของประเทศ และรายได้โดยเฉลี่ยให้สูงขึ้นด้วย ^{๓๐} ข้ออ้างดังกล่าวในแง่หนึ่งก็ใช้ได้กับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ แต่ตามองอีกแง่หนึ่งก็ใช้ในทางเกษตรกรรมได้ เช่น ประเทศเดนมาร์ก ซึ่งได้ใช้วิธีการใหม่ ๆ ของการประกอบการยึดมาใช้กับเกษตรกรรม และสามารถสร้างความเจริญให้แก่ประเทศได้

สำหรับกรณีประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่อาศัยเกษตรกรรมเป็นหลัก การพัฒนาอุตสาหกรรมยังมีน้อย เหตุผลที่ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรก็เพราะปัญหาที่เผชิญหน้าอยู่ คือ

๑. การขนส่ง ผลิตงาน และการคมนาคมยังไม่เพียงพอ
๒. การขาดเงินทุนภายในประเทศ
๓. การขาดผู้ชำนาญการ และผู้จัดการงาน ซึ่งจำเป็นต่อการดำเนินงาน เพื่อผลประโยชน์ของผู้ประกอบการ ^{๓๑}
๔. ตลาดภายในประเทศเกิดขึ้นไป ไม่เกี่ยวกับการจัดตั้งอุตสาหกรรมการผลิต

ขนาดใหญ่ ๆ ที่ได้ประโยชน์จากการประหยัด

รายงานของธนาคารโลกก็กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เอาไว้ โดยเฉพาะการขาดผู้ชำนาญการ และผู้จัดการงาน ได้กล่าวไว้ว่า "... เห็นได้ชัดว่าประเทศไทยยังขาดบุคลากรที่มีความชำนาญงาน จากผู้จัดการ และผู้บริหารงาน ซึ่งมีความชำนาญพอที่จะอำนวยความสะดวกอุตสาหกรรม และเผยแพร่การค้าต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การขาดกำลังเจ้าหน้าที่วิชาการจัดการ และบริหารนี้ เป็นลักษณะของประเทศที่ด้อยกว่า ความเจริญทางเศรษฐกิจ ถ้ากำลังเจ้าหน้าที่เหล่านี้มีอยู่มากในประเทศไทย การพัฒนาเศรษฐกิจก็จะเป็นปัญหาที่ยาก" ^{๓๒}

^{๓๐} International Cooperation Administration Manual of Industrial Development (Washington D.C. 1958) หน้า ๑๗

^{๓๑} Wendell Blanchard and Others Thailand (New Haven : Relations Area Files, Inc. 1958) หน้า ๑๒๖

^{๓๒} คณะสำรวจของธนาคารโลก หน้า ๑๗

เมื่อสรุปถึงการแก้ปัญหาทั้ง ๘ ประการข้างต้น ปัญหาประการแรกนั้น รัฐบาลได้กำหนดกระจาย
ไว้ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว เพื่อการพัฒนาด้านขนส่งและการคมนาคม ตลอดจน
การนำพลังงานต่าง ๆ มาใช้ ซึ่งการพัฒนาถึงกล่าวจะอำนวยความสะดวกให้แก่การพัฒนา
อุตสาหกรรมยิ่งขึ้น ปัญหาในข้อ ๒ และ ๓ รัฐบาลอาจหาทางแก้ไขปัญหาก็ด้วยการส่งเสริมการ
ลงทุน โดยเฉพาะทุนจากต่างประเทศให้มาลงทุนในประเทศเพิ่มมากขึ้น ส่วนปัญหาประการสุดท้าย
เรื่องตลาดภายในเล็กเป็นเรื่องที่พอจะแก้ไขได้ โดยจะกำหนดตลาดภายนอกประเทศไว้ สำหรับ
ขายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผลิตได้ ซึ่งก็อาจจะต้องประสบปัญหาทั้งเรื่องคุณภาพ และราคา ในการ
ไปแข่งขันกับสินค้าชนิดเดียวกันจากต่างประเทศ แต่ในอนาคตเมื่อการพัฒนาประเทศดำเนินไปชั่ว
ระยะเวลาหนึ่ง และตลาดภายในใหญ่โต อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ก็จะสามารถตั้งได้ในประเทศไทย

เมื่อพิจารณาจากข้างต้น การส่งเสริมการลงทุนนับเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม
ทั้งนี้ เพราะโดยที่การลงทุนอย่างหนึ่งจะมีผลต่อเนื่องถึงการลงทุนอย่างอื่น หรือมีผลไปกระตุ้นให้
การตัดสินใจลงทุนอื่นๆ เข้า (Complementary Effect) กล่าวคือ เมื่อได้ลงทุนตั้ง
อุตสาหกรรมใหม่ขึ้น อุตสาหกรรมนั้นก็จะต้องการผลิตผลของอุตสาหกรรมอื่นมาใช้เป็นวัสดุการ
ผลิต (Input) และในเวลาเดียวกัน อุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้นใหม่ก็จะนำผลิตผลออกมาสู่ตลาด กว้าง
เหล่านี้ การลงทุนใหม่ก็จะไปกระตุ้นอุตสาหกรรมอื่น โดยการไปเพิ่มอุปสงค์ (Demand) สำหรับ
ผลิตผลของอุตสาหกรรมอื่น และในเวลาเดียวกันจะทำให้ปริมาณผลิตผลซึ่งอุตสาหกรรมอื่นใช้เป็น
วัสดุการผลิต (Input) เพิ่มขึ้น^{๓๓}.

---

๓๓. อำนวย วิรวรรณ "กลยุทธ์แห่งการพัฒนาเศรษฐกิจ" การพัฒนาเศรษฐกิจ ๑ (เอกสาร
ทางวิชาการประกอบการสัมมนาว่าด้วยทฤษฎีแนวความคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๐๒
ของคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒๕๐๒, โรงแฉียง) หน้า ๕-๖

ธนาคารโลกได้เสนอแนะไว้ควยว่า "ทางที่ดีที่สุดที่จรมพัฒนาอุตสาหกรรมก็คือ ส่งเสริมการประกอบการของ เอกชนทั้งคนไทยและคนต่างดาว ประการแรกด้วยวิธีเปิดทางให้เอกชนได้มีการริเริ่มขึ้นเอง และประการที่สองโดยให้การอนุเคราะห์ทางภาษี และส่งเสริมทางอื่น ทั้งสถาบันที่ให้เงินกู้ยืมและให้ความสะดวก เช่น ที่ดิน อาคาร พลังงาน และน้ำ ถนน และอาคารที่อยู่ เป็นต้น" การที่จะชักจูงให้ทุนจากต่างประเทศเข้ามา ควรให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เป็นการล่อใจ การที่จะชักนำให้ทุนต่างประเทศเข้มาานั้น ควรเป็นดังนี้

- ๑. ให้ผู้ลงทุนนำผลประโยชน์ออกนอกประเทศได้มากพอควร
- ๒. ให้ความเสมอภาคทั่วไป ไม่มีการกีดกันในเรื่องสัญชาติ
- ๓. ให้ความมั่นคงในกิจการที่เขาประกอบ

ข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า จะเป็นเครื่องชักจูงผู้ลงทุนชาวต่างประเทศได้ เพราะผู้ลงทุนย่อมต้องการทั้งความมั่นคง และสามารถนำผลกำไรกลับคืนสู่ประเทศของตนได้ รวมทั้งมีความเสมอภาคในการประกอบอุตสาหกรรมด้วย

รัฐบาลก็ได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการลงทุนเป็นอย่างดี ตามแผนพัฒนาการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๕ จึงได้กำหนดนโยบายอุตสาหกรรมไว้ดังนี้

- ๑. ส่งเสริมการลงทุนของ เอกชนในด้านอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกิจการที่ใช้วัตถุดิบในประเทศเป็นส่วนใหญ่ กิจการที่มีความต้องการผลิตภัณฑ์ในประเทศมาก ทั้งนี้ โดยคำนึงว่ากิจการที่ได้รับส่งเสริมนั้นสามารถผลิตสิ่งของได้มีปริมาณมาก มีคุณภาพดีเท่าเทียมกับของต่างประเทศ ใช้วิธีการผลิตอันมีประสิทธิภาพ และให้สามารถตั้งตัวได้ภายในระยะเวลาพอควร
- ๒. รัฐไม่ประกอบกิจการอื่นใหม่ อันเป็นการแข่งขันกับเอกชน ส่วนกิจการที่รัฐดำเนินการอยู่แล้วก็จะจัดการให้บังเกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น

๓๔. คณะสำรวจของธนาคารโลก หน้า ๒๒

๓๕. บัญ และ สุภาพ หน้า ๓๒๖

๓. ส่งเสริมการค้าและสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อประโยชน์แก่ การอุตสาหกรรม โดยเฉพาะ คือ การสำรวจแหล่งแร่ และการสำรวจธรณีวิทยา

๔. จัดให้มีการฝึกและอบรม เพื่อให้นักวิชาการและช่างฝีมือ ตามความ ต้องการของกิจการอุตสาหกรรม

๕. ส่งเสริมการอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ ใหม่ ๆ และช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สนับค้ำประเภทนี้^{๓๖}

สิ่งที่แนบไว้ในแผนพัฒนา เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมก็คือ ความมุ่งหมาย ที่จะดำเนินการไปในทางส่งเสริมให้การอุตสาหกรรมขยายตัวเติบโตขึ้นด้วยการริเริ่ม และการลงทุนของเอกชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนรู้จากประสบการณ์มาแล้วว่า สำหรับประเทศไทยนั้น วิธีที่ดีที่สุดในการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรม ไม่ใช่วิธีที่รัฐบาลเข้าไปบีบคั้นโดยตรงในการผลิต แต่รัฐบาลควรเป็นเพียงผู้สร้างรากฐานสำคัญในการเศรษฐกิจ เช่น การพลังงาน การโทรคมนาคม การทำเรือ และรถไฟเท่านั้น^{๓๗} รัฐบาลจะเข้ามาเกี่ยวข้องมีส่วนโดยตรงในการอุตสาหกรรมเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่เป็นกิจการสาธารณูปโภคที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ และการดำเนินงานของรัฐบาล จะต้องไม่เป็นสิ่งกีดขวางการขยายตัวในการดำเนินงานด้านธุรกิจของเอกชนด้วย^{๓๘} เป็นที่ยอมรับกันว่า เอกชนสามารถแสวงหาผลประโยชน์ ได้จากการผลิตสินค้าทั้งในด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม^{๓๙}

๓๖. สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติระหว่าง... หน้า ๒๒

๓๗. Pote Sarasin An Address on Industrial Development Policy at the American Chamber of Commerce on Wednesday, August 18, 1965 (Bangkok: The Royal Irrigation Department, 1965) หน้า ๕

๓๘. เรื่องเดียวกัน หน้า ๑

๓๙. Trirat Promsiri Thailand's Transition, A Study of the New Approach of Developing Countries. (Bangkok: Prae Pittaya Limited Partnership, 1965) หน้า ๕๑

เกี่ยวกับเรื่องที่ว่ารัฐควรเข้าควบคุมกิจการอุตสาหกรรมหรือไม่ มีผู้ให้ความเห็นว่า "การพัฒนาเศรษฐกิจโดยวิธีใช้เงินทุนเอกชน และความชำนาญในการจัดการโดยเอกชน ย่อมจะให้ผลดีกว่าที่จัดทำไปโดยวิธีที่รัฐเข้าควบคุมกิจการ ซึ่งย่อมคำนึงเหตุผลทางการเมืองเป็นสำคัญ"^{๕๐} ผู้ให้ความเห็นในเรื่องนี้ เป็นคณะสำรวจเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศไทย จึงมองถึงปัญหาของประเทศไทยมากกว่า ซึ่งอาจจะเป็นจริง แต่ถ้ามองในแง่ทั่วไป รัฐอาจเข้าควบคุมกิจการโดยเหตุผลอื่นก็ได้ เช่น โน้มนำของความปลอดภัย หรือมั่นคงของประเทศ หรือการผูกขาดบางอย่าง ก็ หรือถ้าแข่งขันแล้วสิ้นเบลีอง

อย่างไรก็ตาม ในประเทศที่กำลังพัฒนานั้น การพัฒนาอุตสาหกรรมส่วนเอกชน ที่กำหนดแนวทางพัฒนาไว้อย่างเหมาะสม มีพื้นฐานที่มั่นคง ย่อมทำให้เกิดความจำเป็นทางเศรษฐกิจได้มาก สิ่งที่เห็นได้ชัดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมส่วนเอกชน ก็คือ การพัฒนาที่ไต่หนวดประโยชน์ โดยตรงมาสู่ผู้ลงทุนส่วนเอกชนที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่คนทั่วไปมักจะไม่เข้าใจก็คือ ความจริงที่ว่า การที่ผลประโยชน์ของผู้ประกอบการเอกชนได้เพิ่มขึ้นนั้น ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการเหล่านี้ได้ทำให้ผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของชาติเพิ่มขึ้นจากการลงทุนของชนวิญญูด้วย^{๕๑}

เมื่อสหรัฐอเมริกาส่งผู้แทนมาสำรวจเกี่ยวกับการลงทุนในทางอุตสาหกรรมในประเทศไทยได้เสนอแนะไว้ว่า "จากลักษณะที่เห็นของการส่งเสริมอุตสาหกรรม ข้อสรุป ๒ ประการซึ่งไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้คือ ประการแรก การส่งเสริมอุตสาหกรรมนี้ให้รัดกุมที่เป็นประโยชน์มีพื้นฐานจากภายในประเทศเอง ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือศรัทธาได้ประชาชาติอย่างสูงสุด ประการที่สองเป็นความสัมพันธ์กับประการแรก คือโครงการเสริมธุรกิจแห่งชาติใน

๕๐. George B. Beitzel and Others. Expanding Private Investment for Thailand's Economic Growth (Bangkok : State Lottery Printing Press, 1960) หน้า ๒๒

๕๑. Murray D. Bryce Industrial Development, A Guide for Accelerating Economic Growth (New York : Mc Graw-Hill Book Company, Inc. 1960) หน้า ๕๑

แขนงต่าง ๆ ทั้งหมด ทั้งเกษตรกรรม ป่าไม้ เหมืองแร่ สัตว์ต่าง ๆ และการส่งเสริมสินค้า
ขาออก การพัฒนาพลังงานไฟฟ้า ทั้งหมดนี้จะต้องประสานร่วมกัน รวมทั้งมีจุดหมายปลายทางตาม
แผนพัฒนาอุตสาหกรรมที่กำหนดขึ้น" ๔๖

พิจารณาจากประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศด้อยพัฒนา
ถึงแม้จะเน้นหนักไปในทางวิสาหกิจส่วนเอกชน แต่เกษตรกรรม ก็ยังมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกัน
การพัฒนาประเทศจะโดยค้ำจุนที่ค้ำโดยที่ควรเป็นการพัฒนาการทั้ง เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมควบ
คู่กันไป

ข) เป้าหมายการผลักดันอุตสาหกรรมและการผลิตแร่

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๘ ได้วางเป้าหมายการ
ผลักดันอุตสาหกรรม และการผลิตเหมืองแร่ไว้เป็น ๒ ช่วง คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ถึง
พ.ศ. ๒๕๐๘ ส่วนแผนพัฒนาฯ แผนที่สอง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๔ ยังเห็นง่าหนการไว้กว้างๆ
ไม่มีตัวเลขประมาณการเอาไว้ เป้าหมายการผลักดันทางอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ ตามแผนพัฒนา
พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๘ จะได้นำไปศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกับผลักดันทางอุตสาหกรรมที่ผลิตได้จริง
ในปี ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖ ตามท้ายของบทนี้

ค) สถาบันส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชน

บทบาทของอุตสาหกรรมส่วนเอกชนที่มีความสำคัญมากขึ้นในระบบเศรษฐกิจ
ของประเทศไทย รัฐบาลก็ได้พยายามหาทางส่งเสริม ให้ระบบการค้าเป็นระบบการแข่งขันอย่าง
เสรีบ้าง และต้องการพัฒนาในด้านนี้อย่างเร่งรีบ

จากประสบการณ์ที่เห็นมา ความสำเร็จของวิสาหกิจส่วนเอกชนในวงการอุตสาหกรรม
ในประเทศที่เจริญแล้วส่วนใหญ่ ขึ้นอยู่กับความมีเสรีภาพที่จะตัดสินใจดำเนินการในสภาพ

๔๖. United States Agency for International Development A Study of
Private Investment Opportunities in Thailand (Bangkok : Thai -
American Audiovisual Service 1962) หน้า ๑๗

เศรษฐกิจต่าง ๆ และการดำเนินนโยบายให้บรรลุสำเร็จ อาทิ จากการพิจารณาถึงความ
มั่นคงทางการพาณิชย์^{๕๓} แต่ทั้งนี้รัฐบาลอาจจะเข้ามาแทรกแซง หรือควบคุมอย่างบาง เพื่อให้เศรษฐกิจ
ได้พัฒนาตรงตามเป้าหมาย แต่อย่างไรก็ตาม การแทรกแซงของรัฐบาลต่อระบบการค้าของเอกชน
จะคงมีน้อยที่สุด หรืออาจจะเชื่อมั่นได้ว่า รัฐบาลจะเป็นผู้ควบคุมการใช้แรงงาน, ทุน, และทรัพยากร
ให้เป็นประโยชน์อันมีค่าใช้เงินไปในช่วงส่งเสริมหรือสอดคล้องกับเป้าหมายที่กล่าวมาไว้โดยแน่นอน ^{๕๔}

นโยบายกรณี การสนับสนุน หรือการช่วยเหลือกิจการของเอกชน อาจหาไปได้
โดยทางอ้อม ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่า รัฐบาลควรมีส่วนยุ่งเกี่ยวในการลงทุน ความจริงเป็นแต่
เพียงว่า รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายให้เหมาะสมเพื่อที่จะได้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนและช่วย
เหลือเอกชนผู้ลงทุน ดังเช่นในเรื่องระบบภาษีอากรทั้งทางตรงและทางอ้อม ภาษีเงินได้หรืออื่นๆ^{๕๕}
นอกจากนี้รัฐบาลอาจช่วยให้เอกชนได้ทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับโอกาสของการลงทุน การตลาด และ
อื่น ๆ ก็จะเป็นทางส่งเสริมให้ การตัดสินใจของเอกชนเป็นไปโดยถูกต้อง ได้ผลเป็นประโยชน์
ต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศ^{๕๖}

ความข้อเท็จจริงที่ได้อ่านแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ การที่รัฐบาลพยายาม
ส่งเสริมการขยายอุตสาหกรรม ให้เพิ่มมากขึ้น นับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะ
โครงการอุตสาหกรรมนั้น ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนโดยรัฐบาลหรือเอกชนก็ตาม ย่อมจะเป็นประโยชน์

๕๓. Bryce, หน้า ๕๖

๕๔. John Kenneth Galbraith. Economic Development in Perspective
(New York: Fawcett Publications, Inc. 1962) หน้า ๕๔

๕๕. จเร จุฑารัตนกุล คำบรรยายวิชาหลักการในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ... หน้า ๔

๕๖. Dr. John A. Loftus และสักกา สายบัว "คำบรรยายวิชาแนวคิด
เกี่ยวกับการพัฒนาการเศรษฐกิจ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๐๒ (สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
: คำบรรยายในการอบรมข้าราชการกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ . พิมพ์โรเนียว) หน้า ๖

แก่การยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชน กล่าวคือ มุ่งทำให้ประชาชนทั่วากลับ และยังเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติในทางเศรษฐกิจอื่น ๆ อีกเป็นอันมาก เช่น ในด้านเพิ่มผลิตให้มากขึ้น ประหยัดเงินตราต่างประเทศและผลได้ในทางอื่น ๆ อีก จึงนับได้ว่า การพัฒนาโครงการอุตสาหกรรมที่เฉพาะสมแก่การ เศรษฐกิจยังคงอยู่ประโยชน์ให้แก่การพัฒนาประเทศเป็นอันมาก ^{๔๗}

สถาบันที่มีหน้าที่ช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วน เอกชนตามแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๐๙ จะกล่าวถึงนี้ คือ

- (๑) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม
- (๒) บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
- (๓) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- (๔) สภาส่งเสริมการค้า และในเครือธนาคารอื่น ๆ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม
- (๕) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ฯ ได้วิวัฒนาการมาจากคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรม ที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๔๘๗ ปัจจุบันได้ปฏิวัติงานตามส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๐๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๙ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและหาทางชักจูงให้ผู้ประกอบการทั้งภายในและภายนอกประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยยิ่งขึ้น โดยการสร้างบรรยากาศการลงทุนให้ดีและเหมาะสม การสร้างบรรยากาศนี้ หลักทั่วไปก็คือ มีการแก้ไขกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ง่ายเข้า เพื่อประโยชน์ของอุตสาหกรรมส่วนเอกชน ^{๔๘}

๔๗ กฤษ สมบัติศิริ "การพัฒนากล่องการอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ" อนุสรณ์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี เศรษฐกิจจุฬาลงกรณ์ ๕ ๒๕๐๗ (พระนคร : ราชการกรมการพิมพ์ ๒๕๐๗)

หน้า ๕๕

๔๘ Bryce, หน้า ๕๒

รวมทั้งการให้สิทธิและประโยชน์เสียต่าง ๆ แก่ผู้ขอส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะเป็นงานชิ้นแรกในโครงการ **เขตการพัฒนากอุตสาหกรรมส่วนเอกชน** ในขั้นต่อไป

กิจการเกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนนั้น รัฐบาลได้ขำถึง **เขตการพัฒนาก** จะส่งเสริมลงทุนของเอกชน โดยเฉพาะกิจการที่ไว้ตัวอยู่กับประเทศเป็นส่วนใหญ่ ผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการภายในประเทศให้มาก และมีคุณภาพดีเท่าเทียมของต่างประเทศ กับใช้วิชาการผลิตภัณฑ์ประสิทธิภาพ และสามารถจะตั้งตัวได้ในระยะเวลาอันสมควร รัฐบาลจะไม่ประกอบกิจการขึ้นใหม่เป็นการแข่งขันกับเอกชน จะส่งเสริมการกันควาและสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ และจัดให้มีการฝึกอบรม ให้มีผู้ชำนาญงานและช่างฝีมือ และส่งเสริมการอุตสาหกรรมในครอบครัว รวมทั้งจะช่วยจัดหาตลาดจำหน่ายให้ด้วย ^{๔๘}

นอกจากสิทธิประโยชน์ที่ให้ความพระราชทานบัญญัติส่งเสริมการลงทุนแล้ว อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม อาจได้รับประโยชน์อื่น ๆ จากมติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง อันได้แก่

๑. การขานสินค้าขึ้นกับเกี่ยวกับเจ้าประเทศไทย
๒. การเริ่มงานที่อุตสาหกรรมต่อสินค้าขึ้นกับเกี่ยวกับหน้าเจ้าประเทศ
๓. ได้รับยกเว้นหรือได้รับการลดอากรขาออก สำหรับผลิตภัณฑ์ หรือผลิตภัณฑ์ส่งออก
๔. ได้รับยกเว้นจากภาษีการค้าสำหรับสินค้าขาออก ^{๔๙}

งานของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๆ ได้ดำเนินมาโดยประสพผลดีพอสมควร ถึงแม้จะมีอุปสรรคอยู่มากบางประการ ซึ่งก็ได้มีการแก้ไขอุปสรรคเหล่านั้นบ้างแล้ว การจัดการตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๆ ขึ้นเป็นสำนักงานมีฐานะเป็น **ทบวง** เพื่อให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลสามารถทำสัญญา กับอุตสาหกรรมที่ขอรับการส่งเสริมได้โดยฉ่ำพั่ง รวมทั้งมีฐานะมั่นคงขึ้น การจัดระเบียบการบริหารงานภายในของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๆ เสียบใหม่ ทำให้งานมีประสิทธิภาพดีขึ้น อย่างไรก็ตาม อุปสรรคและข้อเสมอแนะเรื่องแก้ไขเพิ่มเติมเหล่านี้จะให้ได้กับวิเคราะหใ้ในบทต่อไป

^{๔๘} ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงานเศรษฐกิจและการเงินประเทศไทย ๒๕๐๓ . . . . . หน้า ๓๐

^{๔๙} A I D หน้า Appendix A - 3

เท่าที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ฯ ได้จัดตั้งขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนธุรกิจทางอุตสาหกรรม ทั้งของชาวไทย และชาวต่างประเทศได้ทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว ๕๐ จากปี ๒๕๐๒ ซึ่งมีอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม โดยคำสั่งสัญญาและรับบัตรส่งเสริมแล้ว ๒๓ ราย ในปี ๒๕๐๘ ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒๘๘ ราย ซึ่งนับว่าเพิ่มขึ้นในอัตราที่น่าพอใจ ทั้งนี้เมื่อคิดถึงว่า ในปีแรก ๆ ของการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน งานยังเป็นชั้นทดลองอยู่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมยังมีไม่มากนัก และได้รับการส่งเสริมเพิ่มมากขึ้น ตามลำดับในปีต่อมา เมื่อคณะกรรมการลงทุน ฯ มีความชำนาญในการปฏิบัติงานพอสมควร การที่ผู้ขอรับการส่งเสริมเพิ่มมากขึ้น ได้มีผู้แสดงความเห็นไว้ว่า นอกจากสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ผู้ลงทุนได้รับจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนแล้ว บรรยากาศการลงทุนของประเทศยังเป็นเรื่องดึงดูดใจผู้ลงทุนแล้วอีกโลกหนึ่ง ประเทศไทยดีกว่าประเทศอื่น ๆ ถึงหลายประเทศในข้อที่ว่าไม่มีความรู้สึกถึงภัยภัยหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อการประกอบธุรกิจของตนเอง และเงินทุนต่างประเทศก็อาจเข้าออกประเทศได้อย่างเสรี ความปลอดภัยของบุคคลและทรัพย์สินภายในประเทศจัดอยู่ในเกณฑ์การจัดการ เงินของประเทศทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างชำนาญชาญ ทำให้เกิดเสถียรภาพอันเหมาะสมแก่การลงทุน โดยเฉพาะการลงทุนของชาวต่างประเทศ ซึ่งปรารถนาที่จะส่งรายได้อะไรกลับคืนไปยังต่างประเทศโดยเสรีที่สุด ๕๒

(๒) บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมได้วิวัฒนาการมาจากธนาคารอุตสาหกรรม ซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ เพื่อให้ธุรกิจขนาดกลางขึ้นไม่กู้ยืมเงิน รวมทั้งรับจัดหาย ให้อุปทุนและทุนกู้ยืมผู้ประกอบอุตสาหกรรมภาค และรับซื้อหรือจำนำหุ้นของผู้ประกอบอุตสาหกรรมใด ๆ แทนหลังจากได้

๕๐ Tirat, หน้า ๕๕

๕๒ Beitzel, หน้า ๓

ค่าเป็นการไปประนะหนึ่ง มีรากฐานจากอาคารอุตสาหกรรมหาได้ปฏิบัติการให้โดยสมัครใจ มุ่งหมายไป
รัฐบาลจึงได้จัดตั้งบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยขึ้น โดยได้รับความอุปถัมภ์จากธนาคารโลก
และได้ยุบธนาคารอุตสาหกรรมเสียโดยได้ออกพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติธนาคารอุตสาหกรรม
พ.ศ. ๒๔๘๕ พ.ศ. ๒๕๐๒

ตั้งนั้นบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมจึงได้ก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๐๓ มีทุนจดทะเบียน ๒๐ ล้านบาท
เป็นทุนที่จำหน่ายและชำระแล้ว ๑๗.๘ ล้านบาท บริษัทได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล เช่น ใหญ่
ในระยะยาว และไม่มีดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๕ ล้านบาท ซึ่งรัฐบาลได้มาจากเงินบาทที่ซื้อดิลิตมลเกษตร
เพื่อใช้ของสหรัฐอเมริกา ๕๓

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ใหญ่เงิน ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์
ตามที่ได้อำนาจไว้ในพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย คือ ช่วยเหลือการ
จัดตั้ง การขยาย และการปรับปรุงให้ทันสมัย ซึ่งการอุดหนุนอุตสาหกรรมส่วนเอกชน และสนับสนุน
ให้เงินทุนส่วนเอกชน ทั้งในและนอก ขอบข่ายจักร เข้าร่วมในการอุดหนุนที่กล่าวมานั้น

บริษัทเงินทุนฯ เป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมส่วนเอกชน โดยที่
มีการใหญ่ในระยะยาวและได้ดอกเบี้ยในอัตราต่ำ และถือความสำคัญของโครงการลงทุนเป็นสำคัญ
ยิ่งกว่าที่จะถือเอาหลักประกันที่เป็นหลักทรัพย์ ซึ่งไม่เหมือนกับการใหญ่เงินของธนาคารพาณิชย์ทั่ว ๆ
ไป

ส่วนข้อกำหนดในการกู้ยืมเงิน จากบริษัทเงินทุนนั้น ทางรัฐบาลได้กำหนดวิธีการ
ไว้ดังนี้คือ โดยที่การดำเนินงานของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมุ่งไปในทางให้ช่วย
ช่วยเหลือแก่กิจการอุตสาหกรรมส่วนเอกชนขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยกำหนดเงินให้กู้ยืม

---

๕๓. สำนักงานสภาคณบดีเกษตรธุรกิจแห่งชาติ แผนพัฒนา พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖ ... หน้า ๔๕

ไว้ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท^{๕๔} ฉะนั้น ผู้ลงทุนจึงจะค้ำกู้เงินตามจำนวนที่บริษัท กำหนดไว้ โดยแสดงโครงการที่ตนจะลงทุน เสนอต่อบริษัท เงินทุนเพื่อประกอบการ พิจารณาด้วย

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยยังมีอุปสรรคอยู่บ้าง คือ โดยที่บริษัทนี้ยังมีทุนน้อยไม่พอแก่ความต้องการของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการ ความช่วยเหลือในด้านเงินทุน แต่เมื่อบริษัทได้ดำเนินงานเป็นที่มั่นคงแล้ว อาจช่วยให้บริษัทมีเงินสำหรับกู้ยืมเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ บริษัทได้ปรับปรุง กิจการใหม่ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เป็นผลให้การกู้เงินของบริษัทเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนถึง ๔๕ ล้านบาท^{๕๕}

อย่างไรก็ตาม บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยยังประสบ ปัญหาหรืออุปสรรคประการอื่น ๆ นอกเหนือจากเรื่องเงินทุน อันเป็นผลทำให้การ ให้อำนาจเงินของบริษัทฯ จากประสิทธิภาพลงไปบ้าง ซึ่งทั้งนี้จะได้หาการศึกษาวิเคราะห์ อย่างละเอียด พร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงในบทที่ว่าด้วยบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยโดยเฉพาะ

๕๔. ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงานเศรษฐกิจและการเงินพุทธศักราช ๒๕๐๕
หน้า ๕
๕๕. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๖ . . . . . หน้า ๕๕

(๓) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

วิธีการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่กรมดำเนินการอยู่ในขณะนี้ วางแผนได้เป็น ๓ ทาง คือ

(๑) คนควาและทดลองหาวัตถุดิบและอุตสาหกรรมภายในประเทศว่ามีอย่างไร และปริมาณเท่าใด แล้วนำมาทดลองเป็นสินค้าอุตสาหกรรมขึ้น รวมทั้งคนควาหาวิธีการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และคิดแปดงเครื่องจักร และเครื่องมือทุบแรงให้เ็นประโยชน์ก้วย

(๒) ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมขึ้นภายในประเทศ ช่วยเหลือให้คำแนะนำในกาวิชาการเกี่ยวกับอุตสาหกรรม รวบรวมสถิติวัตถุดิบ อุตสาหกรรม และผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ตลอดจนอบรมวิชาที่อุตสาหกรรมบางอยางแგრามกฎ

(๓) เดยแรงแและโฆษณาความคิดกับอุตสาหกรรมที่ทำขึ้นในประเทศ โดยวิธีต่าง ๆ เช่น รับรองคุณภาพสินค้าอุตสาหกรรม ให้คำแนะนำแก่เจ้าของโรงงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และช่วยหาตลาดจำหน่ายให้ตามสมควร ๕๖

เกี่ยวกับกาอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งเป็นหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรมนั้น รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลือทั้งทางวิชาการ และการเงิน โดยได้จัดตั้ง "สถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อม" และ "สำนักงานเงินกู้เพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม" ขึ้น สถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อมกำลังอยู่ในขั้นดำเนินการก่อตั้ง ซึ่งคาดว่าจะเปิดบริการให้แก่ผู้ประกอบการขนาดย่อม หรืออุตสาหกรรมภายในครอบครัวได้ ภายในปี ๒๕๐๕ สำหรับสำนักงานเงินกู้เพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้เปิดดำเนินการมาในปี ๒๕๐๓ ๕๗ โดยสังกัดกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมโดยมีหลักการว่า รัฐบาลจะได้จัดสรรเงินจำนวนหนึ่งสำหรับให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมกู้ โดยผ่านธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจะเป็นผู้พิจารณาว่าขอู้ขึ้นกัน เมื่อเห็นสมควรที่จะใหญ่โตจึงจะส่งคำขอไปให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาให้กู้ต่อไป ๕๘

เนื่องจากสถาบันทั้ง ๓ นี้ มีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศอย่างมาก รัฐบาลจึงได้กำสมคโครงการและงบประมาณทั้งงบประมาณแผ่นดิน และเงินกู้ต่างประเทศไว้ในแผนพัฒนาครั้งนี้ คือ

๕๖ เรื่องเดียวกัน

๕๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในระยะแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖ (พระนคร : บริษัทประชาทางจำกัด ๒๕๐๔) หน้า ๒๔

๕๘ ธนาคารแห่งประเทศไทย รายงานเศรษฐกิจ . . . ๒๕๐๔ หน้า ๕

งบประมาณแผ่นดิน

(ล้านบาท)

ส่วนราชการ โครงการ	งบประมาณ			รวม	
	๒๕๐๓	๒๕๐๔	๒๕๐๕		
<u>กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม</u>	๑๔.๕๕	๒๐.๔๗	๒๖.๒๑	๖๑.๐๓	
๑. สถาบันบริการอุตสาหกรรม ขนาดย่อม	๕.๐๕	๕.๔๗	๑๕.๒๑	๒๕.๗๓	
๒. ขยายบริการทางภาคสำหรับ จังหวัดกรมไทย	๐.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๕๐	
๓. ทุนใหญ่เพื่อการอุตสาหกรรม ขนาดย่อม	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๓๐.๐๐	
<u>สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม</u>	๒.๒๐	—	—	๒.๒๐	
๑. สำนักรวจนิคมอุตสาหกรรม <u>เงินกู้ต่างประเทศ</u> ๕๕	๒.๒๐	—	—	๒.๒๐	
โครงการ	๒๕๐๓	๒๕๐๔	๒๕๐๕	รวม	แหล่งที่ขอกู้
บรรษัทเงินทุนเพื่อการ อุตสาหกรรม	๕๒.๕๐	๕๒.๕๐	—	๑๐๕.๐๐	เป็นเงินกู้เบอรวิงนี้ ๕๕ ล้านบาท เงินกู้จากธนาคารโลก ๕๐ ล้านบาท

๕๕ เก็บข้อความและตัวเลขจาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ แผนพัฒนาฯ
พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖. หน้า ๑๐๑ - ๑๐๓

(๔) สถาบันราชการและในเครือราชการอื่น ๆ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม

เป็นสถาบันที่มีความสำคัญรองลงมาจาก ๓ สถาบันข้างต้น อันได้แก่

- ๑) ศูนย์เพิ่มผลิตแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ให้การอบรมด้านการจัดการงานของอุตสาหกรรมและหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งบริการอื่นๆ เกี่ยวกับคำนี้
- ๒) กรมวิทยาศาสตร์ ทำหน้าที่ในเรื่งการศึกษาวិเคราะห์หวัจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การควบคุมคุณภาพและการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- ๓) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ทำหน้าที่วิจัยในด้านวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ
- ๔) กรมทรัพยากรธรณี ทำหน้าที่โดยเฉพาะเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่
- ๕) องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม

อุตสาหกรรมของประเทศไทยโดยทางอ้อม การที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาประเทศไทยมาก อุตสาหกรรมภายในประเทศหลายอย่างก็ต้องขยายตัวตามไปด้วย เช่นอุตสาหกรรมโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ฯลฯ

นอกจากสถาบันส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชนดังกล่าวทั้งหมด วิทยานพรัตน์ยังจะได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่จะทำให้งานของสถาบันส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชน ดังกล่าวคำเป็นไปโดยลลิ่ง อันได้แก่เรื่องนโยบายของรัฐต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรม การสร้างบรรยากาศการลงทุน และการแก้ไขอุปสรรคอื่น ๆ เช่นการศึกษาถึงปัญหาเรื่องที่ดิน เพื่อแก้ปัญหาว่าราคาที่ดินสูง รัฐป่าจึงเข้าสำรวจหาพื้นที่เพื่อสร้างเป็นนิคมอุตสาหกรรม (Industrial Estate) โดยรัฐบาลจะสร้าง ถนน ไฟฟ้า การประปา และบริการอื่น ๆ ให้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมต่าง ๆ ในเขตนิคมอุตสาหกรรม^{๒๐} เป็นต้น

๔. ความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมจากผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาระยะแรก พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๐๖

กิจการอุตสาหกรรมของประเทศไทยกำลังขยายตัว เมื่อพิจารณาจาก

๒๐. ในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับนิคมอุตสาหกรรม คุ้ได้จากหนังสือ Office of the Prime Minister. Thailand Official Yearbook 1964 (Bangkok : Government House Printing Office 1965) หน้า ๓๔๕

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในรอบปี ๒๕๐๔ มีมูลค่า ๒,๕๐๐ ล้านบาท สำหรับปี ๒๕๐๖ มีมูลค่าทั้งสิ้น ประมาณ ๓,๕๑๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๐๕ ประมาณ ๒๘๗ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๓.๕

เมื่อพิจารณาจากจำนวนโรงงานที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม จากปี ๒๕๐๔ เป็นต้นมา ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นที่น่าพอใจ ในปี ๒๕๐๔ ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒๖,๘๓๔ ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๖ แต่ในปีต่อมา การรุกหน้าเพลา ลงไปบ้าง เนื่องจากอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลหลายประเภทอยู่ในขั้นเริ่ม อากความชำนาญและค่าต้นทุนสูง ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้เต็มที่ อย่างไรก็ตาม ถ้าจะพิจารณาโดยรวม ๆ แล้ว การขยายตัวของกิจการอุตสาหกรรมอยู่ในระดับที่ดีขึ้นและมีสภาพมั่นคงพอสมควร

การพัฒนาทางอุตสาหกรรมของไทย ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นจึงยังมีอุปสรรคใน การพัฒนาอยู่มาก แต่การพัฒนานี้ ถ้ายังคงดำเนินไปได้ไกลยิ่งขึ้น ก็จะสามารถเป็นสิ่งที่ช่วยขึ้นมาก เท่านั้น ทั้งนี้เพราะแต่ละขั้นของสายงาน เป็นผลช่วยให้ขั้นตอนไปของการพัฒนาสะดวกยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ สำคัญกตมหลังในการพัฒนาจะต้องดำเนินไปอย่างถูกต้องตาม

---

๒๑. Galbraith หน้า ๒๔

ก) เป้าหมายการผลิตรายอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ๒๖

อุตสาหกรรม	หน่วย	๒๕๐๕		เป้าหมายปี ๒๕๐๘
		เป้าหมาย	ผลผลิตจริง	
น้ำตาล	ตัน	๑๕๒,๐๐๐	๑๕๑,๓๔๔	๑๖๐,๐๐๐
การประกอบรถยนต์	คัน	๒,๑๐๐	-	๓,๐๐๐
กระดาษ	ตัน	๕,๔๖๐	๕,๕๙๓	๖๕,๐๐๐
ซีเมนต์	ตัน	๕๖๕,๐๐๐	๕๖๔,๕๐๐	๖,๕๐๐,๐๐๐
ปุ๋ยเคมี	ตัน	-	-	๕๐,๐๐๐
ยางรถยนต์	เส้น	-	-	๑๕๐,๐๐๐
กระสอบ	ใบ	๑๑,๐๐๐,๐๐๐	๑๐,๔๑๖,๐๐๐	๓๕,๐๐๐,๐๐๐
ผ้าฝ้าย	หลา	๑๐๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๐๘,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐
ยาสูบ	ล้านมวน	๑๐,๕๐๐	๑๐,๕๒๗.๖	๑๔,๐๐๐
ถ่านหิน	ตัน	-	-	๑๓,๕๐๐,๐๐๐

๒๖ ตัวเลขของเป้าหมายการผลิตอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ได้มาจาก The National Economic Development Board Government of Thailand, The National Economic Development Plan 1961-1966, Second Phase: 1964-1966 ส่วนผลผลิตจริงได้จากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศและผลิตภัณฑ์ตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ กับอีกเล่มหนึ่งคือ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๖ โดยเฉพาะตัวเลขของยาสูบที่ผลิตได้จริงได้มาจาก รายงานประจำปีของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ปีงบประมาณ ๒๕๐๕ และฉบับปีงบประมาณ ๒๕๐๖

ข) เป้าหมายการผลิตแร่และผลิตภัณฑ์เหล็กไทยจริง

แร่	หน่วย	๒๕๐๕		เป้าหมายปี ๒๕๐๔
		เป้าหมาย	ผลิตจริง	
ถ่านหิน	เมตริกตัน	๑๕,๕๐๐	๒๐,๓๒๓	๒๐,๓๐๐
ลิกไนท์		๑๕๕,๐๐๐	๑๓๕,๒๒๔	๔๕๐,๐๐๐
บิทูมินัส		๒๗,๐๐๐	๒๖,๐๐๐	๓๓,๐๐๐
เหล็ก		๔๕,๐๐๐	๔๕,๓๐๔	๒๕,๐๐๐
ตะกั่ว		๕,๕๐๐	๕,๕๕๐	๑๐,๐๐๐
รูลแฟรม		๒๐๐	๓๕๔	๒๐๐

เมื่อพิจารณาแล้ว ผลิตผลที่ได้ในปี ๒๕๐๕ ส่วนใหญ่ก็ใกล้เคียงกับการตั้งเป้าหมายเอาไว้ ยกเว้นบางรายการ เช่น ถ่านหิน ซึ่งมีปริมาณผลิตมากกว่าที่กะประมาณไว้มาก ทั้งนี้ เพราะได้มีการขยายผลเพิ่มปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นในขณะที่ราคาถ่านหินในตลาดโลกกำลังดีมาก ส่วนการผลิตลิกไนท์มีปริมาณน้อยกว่าที่คาดหมายไว้ ทั้งนี้ เพราะการใช้ถ่านลิกไนท์ที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะและในกรุงเทพฯ ลดน้อยลงไปเนื่องจากการก่อสร้างเขื่อนภูมิพลใกล้จะแล้วเสร็จ

ข้อสังเกต ก็คือ เป้าหมายการผลิตบางประการ ไม่สามารถจะหาตัวเลขผลิตจริงมาเปรียบเทียบได้ ซึ่งทางสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ในฐานะเป็นผู้เก็บรวบรวมตัวเลขเหล่านี้ ควรจะใคร่รับหาทางปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้น

๒๓ เป้าหมายการผลิตเหล็ก ในปี ๒๕๐๔ จะลดลง ทั้งนี้เนื่องจากการขุดแร่เหล็กที่เกาะสมุย
ภูเก็ตใน พ.ศ. ๒๕๐๒

ก) ความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชน

ในกิจการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมอุตสาหกรรมของประเทศเป็นอย่างมาก ตั้งแต่มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมในปี ๒๕๕๓ จนถึงปลายปี ๒๕๐๖ มีบริษัทได้รับการส่งเสริมทั้งสิ้น ๒๒๒ ราย เป็นโรงงานตั้งใหม่ ๑๕๔ ราย และเป็นโรงงานเก่าซึ่งขอขยาย ๖๘ ราย จากวงเงินทุนจดทะเบียนทั้งหมดมี ๒,๐๘๓,๒ ล้านบาท ^{๖๔}

ส่วนทบบริษัทเงินทุนนั้น นับแต่ก่อตั้งบริษัทเงินทุนเพื่อการอุตสาหกรรมในปี ๒๕๐๓ จนถึงสิ้นปี ๒๕๐๖ บริษัทได้ให้โรงงานอุตสาหกรรมเอกชนประเภทต่าง ๆ ทุนเงินไปแล้ว ๓๓ ราย รวมเป็นเงินกู้ทั้งสิ้นประมาณ ๕๑ ล้านบาท ในปี ๒๕๐๖ บริษัทได้กู้เงินในอัตราดอกเบี้ยต่ำจากรัฐบาลอีก ๒๐ ล้านบาท และขอกู้เงินรวม ๕ ล้าน ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จากธนาคารโอดและเยอรมันนี และโคออดิเนตใหม่แก่บริษัทการเงินระหว่างประเทศอีก ๖ แห่ง เหยี่ยงกูลอสหรัฐอเมริกา จึงเป็นที่คาดหวังได้ว่า การดำเนินงานของบริษัทจะสามารถช่วยให้สื่ออุตสาหกรรมขนาดปานกลางมากขึ้นในอนาคต ^{๖๕}

กิจการของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้ก้าวหน้าไปในระดับพอสมควร ในการช่วยเหลืออุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ ๘๗ ของจำนวนอุตสาหกรรมทั้งหมด ได้มีการจัดตั้งสำนักงานเงินกู้เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยมีเงินใหญ่เริ่มต้น ๒๐ ล้านบาท ปรากฏว่าตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปลายปี ๒๕๐๓ สำนักงานเงินกู้ฯ ได้อนุมัติให้เงินกู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมไปแล้ว ๓๕ ราย รวมเป็นเงิน ๘ ล้านบาท ^{๖๖} นอกจากนั้นคณะมนตรีประสานการลงทุน

๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ..... หน้า ๒๒

๖๕ เรื่องเดียวกัน

๖๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยและอุปกับสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๐๓ (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี ๒๕๐๔) หน้า ๑๔

พิเศษแห่งสหประชาชาติ (UN Special Fund) ได้อนุมัติเงินช่วยเหลือในการจัดตั้งสถาบัน
บริการอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นเงิน ๕๐๕,๐๐๐ เหรียญอเมริกัน สถาบันนี้จะสามารถช่วย
อุตสาหกรรมขนาดย่อมได้เป็นอันมาก

เพื่อให้บริการแก่อุตสาหกรรมที่โตขึ้นแล้ว ทางรัฐบาลยังได้ขอความช่วยเหลือ
จากกองทุนพิเศษสหประชาชาติ จัดตั้งศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทยขึ้น และได้ดำเนินการ
เผยแพร่และมีกิจกรรมให้แก่หน่วยรัฐวิสาหกิจและเอกชน ในด้านการจัดการและการบัญชี นอกจากนี้
นั้นแล้วยังมีศูนย์กลางการออกแบบอุตสาหกรรม ทำการสำรวจ และวิจัยตลาดสินค้า และให้ความ
ร่วมมือแก่โรงงานที่ขอความช่วยเหลือในด้านการออกแบบอีกด้วย

คณะสำรวจทางเศรษฐกิจของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้จัดทำรายงาน
เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในรอบปี ๒๕๐๖ สรุปความไว้ว่า "โครงการพัฒนาเศรษฐกิจ
สามปีแรกบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ สามารถเพิ่มรายได้ของประชาชนในระดับพอสมควร แต่
รัฐบาลก็ยังมีความต้องการระวางการใช้จ่ายอยู่บ้างในระยะ ๔ - ๕ ปีข้างหน้า เพราะถึงแม้เงิน
รายได้ของชาติจะเพิ่มขึ้นก็จริง แต่ในขณะเดียวกัน ก็ต้องมีการลงทุนใช้จ่ายในโครงการพัฒนา
ประเทศมากขึ้น" ๒๗

สรุปได้ว่า ความก้าวหน้าของการพัฒนาอุตสาหกรรมในระยะ ๓ ปีแรกของแผนพัฒนา ฯ
ได้ดำเนินไปด้วยดี กิจกรรมส่วนเอกชนในกิจการธุรกิจและอุตสาหกรรม ได้เจริญรุดหน้าขึ้น ถึงแม้ว่า
อุตสาหกรรมหลายประเภทอยู่ในขั้นเริ่มต้น คาดว่าในอนาคตอันใกล้ กิจการอุตสาหกรรมของ
ประเทศจะขยายตัวกว้างขวางขึ้น ไม่เพียงแต่อุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลางเท่านั้น ยังรวม
ถึงกิจการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่บางประเภทด้วย สถาบันส่งเสริมอุตสาหกรรมส่วนเอกชนดังกล่าว
จะเป็นตัวจักรสำคัญในการส่งเสริมการลงทุนให้เพิ่มขึ้นตามความต้องการของประเทศ ถึงแม้จะ
ประสบอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสถาบันต่าง ๆ เหล่านี้อยู่บ้าง แต่ก็เป็นส่วนน้อยซึ่งรายละเอียด
เกี่ยวกับเรื่องนี้ จะได้อธิบายรายละเอียดต่อไป

๒๗ เสนาะ อุษาภูติ "การกอบกู้เงินกู้กับต่างประเทศ" อนุสรณ์นักศึกษาวชิราวุธ ภาควิชาการเศรษฐกิจ
รุ่นที่ ๔ ๒๕๕๓ (พระนคร: รัชการมฤคการพิมพ์ ๒๕๐๗) หน้า ๑๑๑